

НЕОБХІДНІСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ В ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ.

Свинтозельський О. О., Крайдашенко О. В., Долінна М. О.
Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна

Сучасний стратегічний напрямок розвитку охорони здоров'я в усьому світі Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) визначила трьома словами – «Фокус на пацієнта». З огляду на стратегію ВООЗ докорінно змінюється роль провізора в системі охорони здоров'я – провізор повинен відігравати ключову роль у громадській охороні здоров'я, і особливо в області лікарських засобів. Тому роль провізора еволюціонувала, і він перетворився з того, хто виготовляє і продає ліки, на постачальника послуг та інформації. Найголовніше те, що провізор надає допомогу пацієнтові, взявши його під свою професійну опіку, більше того, його завдання – гарантувати, що допомога, яку отримує пацієнт, призначена правильно, є більш ефективною серед всіх доступних варіантів, найбільш безпечною, а також підходить саме цьому пацієнту.

У зв'язку з цим істотно змінюються підходи до навчання студентів, виникає гостра потреба в формуванні в майбутніх провізорів клінічного мислення.

В процесі викладання у студентів необхідно закріпити та поглибити навички системного аналізу медикобіологічних ситуацій, клінічного мислення, виховання соціальної та професійної мобільності, що були отримані при вивченні фармакотерапії та клінічної фармації.

Студент має не тільки осмислити та засвоїти інформацію, а й оволодіти способами її практичного застосування та прийняття рішень. За таких умов збільшується обсяг зовнішнього інформування, розширюється застосування інтерактивних форм роботи студентів під керівництвом викладача, зростає необхідність дистанційних форм навчання. Інтерактивна форма обумовлюється використанням пакетів прикладних програм з урахуванням етіології захворювання, основних патогенетичних механізмів його формування, клінічної картини його перебігу, відповідних лікарських препаратів.

Особливу увагу слід приділяти засвоєнню симптомів, які можуть лікуватися за допомогою безрецептурних лікарських препаратів в межах концепції самолікування.

Окрім аудиторної роботи вагоме місце у вивченні дисципліни займає самостійна робота студентів з використанням дистанційних форм навчання, під час якої студенти повинні підготуватись до практичних занять та додатково опрацювати теми, які не входять до плану аудиторних занять.

Слід окремо виділити самостійну роботу студентів з підготовки та написання

«Протоколу ефективності та безпеки застосування лікарських засобів». Структура протоколу має бути максимально наближеною до медичної карти стаціонарного хворого, особливо слід акцентувати увагу студентів на розділи, в яких відображається: медикаментозний та алергічний анамнези, фармакотерапія, оцінка характеру можливої взаємодії лікарських засобів, вибір параметрів оцінки ефективності та безпеки фармакотерапії.

Важливим етапом в формуванні клінічного мислення у студентів є навчальна практика. Під час проходження навчальної практики студенти повинні ознайомитися з основами деонтології, етики спілкування з відвідувачами аптеки, набути навичок збору різних видів анамнезів. Важливою складовою навчальної практики є ознайомлення з основними положеннями фармацевтичної опіки пацієнтів – як при призначенні рецептурних, так в особливості, безрецептурних препаратів різних фармакологічних груп. Препарати без рецептурної групи надходять до хворого безпосередньо з рук провізора, оминаючи лікаря. Студенти повинні набути навичок вибору оптимального безрецептурного препарату для конкретного хворого та навчитися на практиці застосовувати алгоритм розподілу пацієнтів на тих, що потребують та не потребують лікарської консультації. Вони також повинні набути навичок здійснення фармацевтичної опіки окремих категорій пацієнтів (люди похилого віку, діти, вагітні та ін.), які вимагають від провізора підвищеної уваги, так як ризик розвитку побічної дії ліків у них значно вищий, а наслідки для здоров'я можуть бути тяжчими, ніж для "пересічного" пацієнта.

Таким чином, застосування комплексного підходу в процесі викладання фармакотерапії та клінічної фармації, навчальної практики з клінічної фармації при поєднанні аудиторної частини з використанням інтерактивних та дистанційних форм навчання, під час яких робота студентів спрямовується на оволодіння всіма необхідними навичками та закріплення їх самостійною роботою, сприяє актуалізації системного аналізу медикобіологічних ситуацій, клінічного мислення та вихованню соціальної та професійної мобільності у студентів.